VIERDE JAARGANG

Prijs : In België, 5 Frs — In Nederland, 30 Cts

KUIFJE

IEDERE DONDERDAG

51

Vrolijk Kerstfeest!

Kerstmis!

BINNEN enkele dagen vieren we de 1949-ste herdenkingsdag van Kristus' geboorte. De liederen, flikkerende knaersen, versierde dennenbomen, familiefeesten en geschenken zullen ons in een heerlijke kerststemming brengen.

We zullen feesten, en we moeten feesten, want de geboorte van onze Zaligmaker is een der grootste en heuglijkste gebeurtenissen uit de hele wereldgeschiedenis. Maar we mogen de godsdienstige betekenis van dit feest niet vergeten.

Trachten we ons maar eens in te beelden hoe lief God ons moet hebben om zijn enige zoon in een klein stalleke op een winterse wereld te laten geboren worden en zelfs zijn kruisdood te dulden...

★

Al mijn trouwe vrienden, die aan mijn Kerstboom voor de arme kinderen gedacht hebben, dank ik hartelijk. Ik zal het verloop van dit feest in een der volgende nummers vertellen.

Tot slot van mijn Kerstbriefje wens ik aan al mijn lezers, onder welke lengte- of breedtegraad ze ook mogen vertoeven, een Zalig Kerstfeest!

Kuifje

ONZE BRIEVENBUS

J. Menheere, Rotterdam. — Hartelijk dank voor je sympathieke brief die ik in goede orde ontving. Intussen kreeg je zeker mijn schrijven reeds en weet je, dat ons weekblad in de toekomst regelmatig zal besteld worden, dank zij nieuwe akkoorden en een nieuwe algemene vertegenwoordiger. Beste groeten.

Willy Lamote, Kortrijk. — Je brief deed me veel genoegen. Ja, met die Abdullah heb ik last maar... 'k Krijg hem wel klein hoor! De prof. en de kapitein stellen het opperbest en laten je groeten. Ik ben er zeker van dat de held, Alex, je ook in het nieuwe verhaal zal bevallen. Dank voor je penning voor de Kerstboom! Tot ziens!

Guy Van Wilder, Melle. — Het doet me plezier dat je zoveel belang stelt in KUIFJE en dat je deelneemt aan de Grote Prijsvraag. Veel geluk en beste groeten!

Welke Kuifjesvriend van Gent of omgeving is er liefhebber en verzamelaar van oude munten? — Bert Oscar, Ottergemse steenweg, 1, Gent, is een dikke Kuifjesvriend en liefhebber van oude munten. Hij is nog maar een beginneling, doch vraagt of er geen Kuifjesvriend is die er eveneens belang in stelt en met hem zou willen zoeken en ruilen.

Jean-Paul Decoster, Halle. — Je briefje goed ontvangen, beste vriend, maar je moet je weekblad toch eens grondiger lezen in de toekomst. Op bladzijde 2 staat immers duidelijk geschreven hoe en waar je je kunt abonneren. Ik verhaal het hier echter nog eens. Stuur ons 60.— frs. voor drie maand met de post. Je vader zal het wel eens willen storten op P. C. R. 1909.16 van « Les Editions du Lombard ». Vergeet niet op 't strookje te zetten, dat dit geld voor een abonnement bestemd is. Hartelijkste groeten.

KERSTKLANKEN UIT VROEGER EEUWEN

Dat scoenste kint es ons geboren,
Dat alresoetste mannekijn.

Die sijn herte aen hem wilt keeren,
Hij sal hem getrouwe sijn.

★

Godes beminders
En beminde kinders
'T is tijt van singen,
Lachen ende springen.
Vrolijck vermaken
Ongehoorde saken
U nu genaken.

Jacobus Revius.

KUIFJE IS HET LIJFBLAD VAN ALLE JONGENS EN MEISJES VAN 7 TOT 77 JAAR,
en wordt samengesteld en beheerd onder de leiding van de uitgever Raymond Leblanc, in de Lombaardstraat, 55, te Brussel. « Kuifje » wordt gedrukt door C. Van Cortenbergh, in de Keizerstraat, 12, in dezelfde stad.
Alle rechten voor alle landen blijven voorbehouden.
Belgische lezers die « Kuifje » regelmatig met de post willen ontvangen, storten voor 3 maand 60 frs., voor 6 maand 115 frs. en voor 1 jaar 225 frs. op postrekening nr. 1909.16 van « Les Editions du Lombard ».
Hollandse lezers storten voor 3 maand 3,5 gulden, voor 6 maand 6,75 gulden en voor 1 jaar 13 gulden op Giro 1189.00 van onze Nederlandse vertegenwoordiger :
W.A. Palm, Zeestraat, 65e, Den Haag.

DE AVONTUREN van FEE en FONSKE door Bob DEMOOR

DE LEEUW van VLAANDEREN

Tekeningen: BOB DE MOOR — Vrij naar H. CONSCIENCE

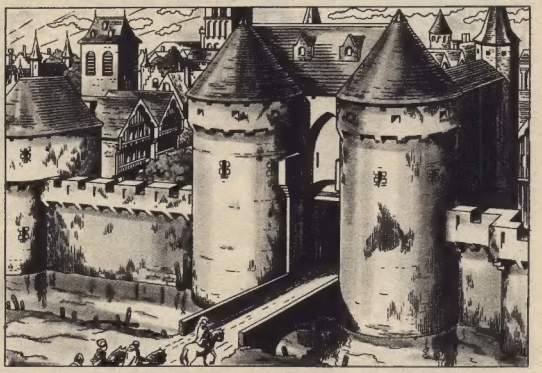

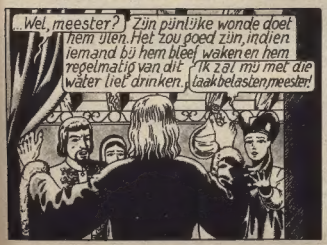

(Wordt voortgezet.)

Don Quichotte

Tekst en tekeningen van TRUBERT

Don Quichotte zoekt met zijn knecht Sancho Panza het grote avontuur. In een tweegevecht verslaat hij de Ridder van de Spiegels, dan ontmoeten ze vier reizigers...

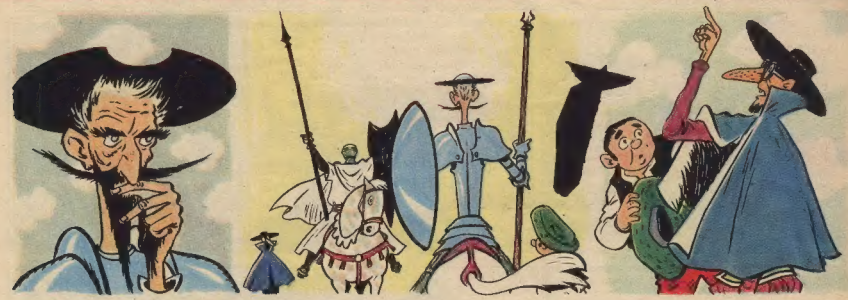

De ridder van de Spiegels wil zich met Don Quichotte meten op voorwaarde, dat de verliezer zich geheel ter beschikking van de overwinnaar zou stellen en alles doen wat deze beveelt. « Goed, ik neem aan, indien de overwinnaar zich als een echte ridder gedraagt ! » antwoordt Don Quichotte. De dag hangt hoog in de lucht als de twee ridders hun strijdplaats uitzoeken. Don Quichotte ziet dat zijn tegenstander klein van gestalte, doch kloek gebouwd is. « Denk om de inzet ! » zegt de ridder van de Spiegels aan Don Quichotte, maar deze kaatst terug : « Zie maar dat je 't zelf niet vergeet ! » De knecht van de vreemde ridder gaat naar Sancho Panza en fluistert hem in het oor : « Je meester loopt groot gevaar ! Mijn meester is heel sterk, hij heeft reeds reuzen, draken en duivels verslagen en hele legerbenden op de vlucht gedreven. Zijn hand mist nooit ! »

Diep onder de indruk vraagt Sancho zich af hoe zijn meester zich uit de slag zal trekken. « Als hij hem maar laat leven, we willen dan ons hele leven knecht spelen. » Bevend kijkt hij naar de twee ridders die zich gereed maken voor de strijd. Met zijn gewone dapperheid gaat Don Quichotte ten aanval. De ridder van de Spiegels tracht zich te weren maar, voor zijn paard ook maar één sprong gemaakt heeft, treft de lans van Don Quichotte hem vlak in de borst. « Een mirakel ! schreeuwt Sancho, die ridder is niet van het echte soort ! » De ridder van de Spiegels geeft geen teken van leven meer. Sancho haast zich naar zijn meester en smeekt hem de verslagen vijand te laten leven. « Je hebt hem neergeveld, meester, je bent de sterkste ! Laat dit volstaan... »

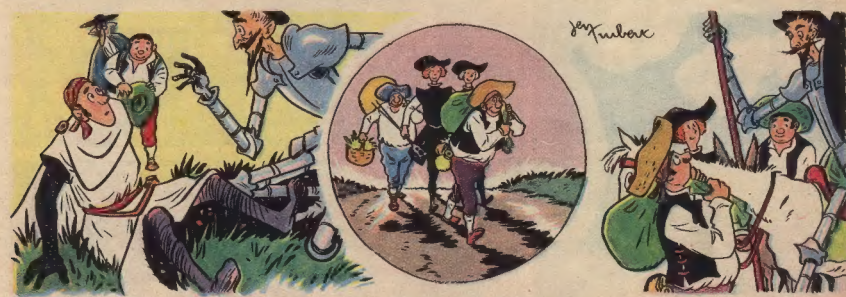

Don Quichotte luistert naar de bede van Sancho en neemt de helm van het hoofd van de onbekende ridder. « O God, het is de barbier ! Maar, kijk zelf, Sancho, om me te verschalken hebben de tovenaars de ridder van de Spiegels in die goede barbier Klaas veranderd ! » De barbier keert naar zijn dorp terug en vertelt aan het nichtje van Don Quichotte zijn droevig wedervaren.

Onze held draaft naar Saragossa. Hij droomt van zijn glorie en overwinningen en staat opeens voor vier reizigers. De twee eersten schijnen studenten, de andere boeren te zijn. Ze bewonderen de zwervende ridder en zijn heldendaden luidruchtig en vertellen dat zij naar de bruiloft van Gamache gaan...

(Wordt voortgezet.)

HET SPAANSE SPOOK

Tekst en tekeningen door Willy VANDERSTEEN

DANK ZIJ HET SPAANSE SPOOK GERAKEN ONZE VRIENDEN ONGEHINDERD BUITEN DE STAD. ZE SCHAFFEN ZICH EEN PAARD AAN EN RIJDEN TE VIERKLAUW NAAR KRIEKEBEEK

(Wordt voortgezet..

Johann-Sebastian Bach

Wie kent thans de naam Bach niet ? De radio vermeldt hem immers iedere dag. Ga nu niet denken dat daarmee steeds dezelfde Bach bedoeld wordt : er zijn er meerdere in de familie. Voor ons zijn de bijzonderste, de vader, Johann-Sebastian en zijn zoons : Wilhelm-Friedmann, Karl-Emanuel, Johan-Christoph en Johan-Christian, allen kunstenaars van groot formaat. Thans is de faam van de zonen overschaduwd door die van de vader, doch dit is niet altijd zo geweest.

ALS componist werd de grote Bach tijdens zijn leven erg betwist, en alleen als virtuoos in orgel- en clavecimbaalspel genoot hij werkelijk een grote faam; vijftig jaar na zijn dood was hij dan ook zo goed als vergeten en was het zijn zoon Christian, de modernist, die in de belangstelling van het publiek stond.

Doch de geschiedenis zet wel eens ieder op zijn plaats, en toen in 1829 de twintigjarige Felix Mendelsohn, opnieuw de Matheus-Passie ontdekte en dit machtig werk onder zijn leiding te Berlijn liet uitvoeren, kwam de muziekwereld tot het besef, dat een groot genie onbekend en onbemind door de wereld was gegaan. Men is gaan zoeken, vooral te Leipzig, waar Bach zeven en twintig jaar lang als cantor van de St-Thomas-Kirche geteraard en gecomponeerd had, en wat men aldus heeft vergaard gaat alles te boven wat men van een mensenleven verwachten kan. Daaruit bleek dat Bach in de kunst een plaats apart inneemt : geen muzikant is hij, doch wel de muziek verpersoonlijkt. Zijn werk is sedertdien voor alle modes onaantastbaar gebleken.

Wie kent ze niet, die zwaarlijvige, ernstige figuur met de grote pruik en het scherpe oog? Johann-Sebastian werd geboren op 21 Maart 1685 te Eisenach in Thüringen, uit een familie van muzikanten (er wordt verteld van een

Johan Sebastian Bach.

concert waaraan veertig muzikanten deel namen, die allen Bach heetten). Hij verloor jong zijn ouders en kreeg van zijn broeder Johann-Christoph zijn aanvankelijk muziekonderricht. Na verschillende posten als violist of organist bezet te hebben, kwam hij in 1717 als kapelmeester aan het hof van Anhalt-Cöthen, waar hij het grootste deel van zijn instrumentale muziek zou componeren. In 1723 zien wij hem te Leipzig in zijn laatste betrekking aan de St-Thomas-Kirche. Daar heeft hij het grootste deel van zijn machtig werk geschapen. Wij vermelden alleen zijn vijf reeksen kerkcantaten voor alle Zon- en Feestdagen van het kerkelijk jaar; vijf Passie's, waarvan wij alleen de Mattheus en de Johannes kennen, de beroemde H-moll-Messe en zijn Magnificat, zijn Kerstmisoratorium en dan die onafzienbare reeks instrumentale werken, waaruit het « Weigetemperd klavier » het meest bekend is, werken voor alle mogelijke instrumenten, zelfs voor de door hem uitgedachte en gebouwde « viola pomposa ». Weinig werken van Bach werden binst zijn leven gedrukt : alles was om zo te zeggen bestemd voor eigen gebruik. Hij graveerde soms ook zijn werk, doch bij die bezigheid bedierf hij zijn ogen en hij was helemaal blind, toen hij op 28 Juli 1750 overleed. Thans beheerst de nederige meester van Leipzig de muziekkunst van alle tijden.

De Avonturen van KWIK en FLUPKE

EEN PRACHTIG SCHOT !

DE TOVERSPIEGEL

Tekst en Tekeningen van J. LAUDY

Prins Hassan en zijn vriend Kaddoer hebben dezelfde droom : een grijsaard beveelt hen naar Bassorah te gaan, wat er dan ook doen. Hun vijand Timoer heeft hen gevat en ter dood veroordeeld. Onze helden kunnen ontsnappen...

Hassan en Kaddoer zetten zich op het tapijt en beginnen hun luchtreis. Zoals te voorzien, krijgt Kaddoer het tapijt met de meeste motgaatjes mee...

Hassan heeft vlug een voorsprong. Kaddoer ziet tot zijn schrik het tapijt...

... doorzakken onder zijn pluimgewicht....

Het tapijt sluit hem weldra helemaal in en het geheel lijkt op een schoon ingepakte renzensuikerbol...

De stof is echter deerlijk versleten en van minuut tot minuut wordt de toestand van de arme Kaddoer kritieker...

Daar is Bassorah !

O ramp der rampen ! Voor de poorten van de stad bezwijkt het vliegende tapijt van Kaddoer...

Hij ploft neer in een aloëstruik. Dat moest ook weer lukken !

Hassan heeft medelijden en snelt ter hulp.

Mijn arme Kaddoer !

Ik ben voor altijd geschonden !

Onze vrienden rusten eerst een poosje en komen dan langs een verlaten poort in de stad.

Die nis lijkt speciaal gebouwd om er de nacht in door te brengen...

Kijk, dat is de moskee van Frezoede, ze is beroemd in deze streek...

(Wordt voortgezet.)

DE RODE GODEN

door **Jean d'Esme.** Tekeningen : **Jean-Léon Huens.**

Wanda Redeska is vertrokken om haar broer, luitenant Redeski, waarover men geruimen tijd geen nieuws meer had, in het Indochinese oerwoud te zoeken. Vol onrust organiseren Pierre de Lursac en pater Ravennes een hulpexpeditie. Ze bereiken het machtige woud en daarna een streek waar nog voorhistorische mensen leven. Ravennes en Lursac worden echter gevangen genomen...

De stem van de recitante hernam haar eentonig zingen en onderbrak de pater.

...Geen enkele vrouw, buiten hun dienaressen mogen de Levende Goden zien. Geen enkele ten ware dat zij voortaan het leven delen van de dienaressen en dat zij onder haar verblijve tot aan haar dood. En dit is de tweede regel van de Wet.

Jieng boog zich voorover; uitdagend bekeek zij de jonge man.

— Heb je dat gehoord ? snauwde ze krijsend. Zij heeft de Levende Goden willen zien, zij heeft ze gezien — zij zal dus onder ons blijven tot aan haar dood. Dit is de tweede regel van de Wet...

En weer liet ze zich in haar zetel achterover zinken.

Bijna was het hele document ontroid en ontvouwen tot bij de voeten van de twee mannen. Bij iedere beweging van de lezeres ritde het. Plots verhief zich de stem van de recitante en klonk.

...De mannen, zelfs van Moi bloed, zullen nooit de tempel aanschouwen. De Dode Zone weze hun grens. Dit is het voorlaatste deel van de Wet.

Toen was er een lange aarzeling; dan klonk de stem nog hoger, ze siste nu. Het was als een uitdaging, als een veroordeling : het laatste vers van de Wet :

...Indien een man, voortgesproten noch uit het Moi bloed, noch uit het Moi land naar de Tempel komt om te weten — of zelfs bij toeval — dan weze een trage dood zijn lot. En dit is het laatste woord van de Wet.

Lursac zag de missionaris verbleken.

Is het die veroordeling die u verschrikt ? vroeg hij.

De priester hief de schouders op.

— Heb je 't dan niet gehoord ? Wij zijn veroordeeld tot een trage dood. Ik veronderstel dat je weet wat dit betekent ?

— Ja, zei Pierre, de honger, de dorst.

— Neen, onderbrak hem de priester, het is nog afschuwelijker, het is een foltering die berucht is in de annalen van het Annam-rijk.

De stem van Jieng viel hem in de rede. Zij was recht gestaan : de twee handen gebaarden in het ijle als een onmetelijke bedreiging. Zij kondigde aan :

— Regel is Regel : gij zijt gekomen om te weten; nu weet gij het. Doch voortaan is de wet van Gondwana uw Wet geworden. Hoort ook nog dit, wat het eerste woord is — het eerste en tevens het laatste — want de keten die u bindt is volledig.

...Er werd geschreven dat zij die weten willen, zouden weten. Dit is de Wet van de Rode Goden, de Wet van Gondwana. Doch enkel die van ons bloed, zij alleen — en onder hen alleen de vrouwen en dienaren van de Goden — zullen ze aanhoren en kennen zonder te sterven...

...Een woest gehuil vervulde de zaal : alle toverheksen recht op de treden, de ogen gericht naar de twee mannen, herhaalden dezelfde kreet, als een machtig spreekkoor :

— En de Wet van Gondwana is uw Wet geworden.

Bruusk viel de stilte weer in, dreigend. Jieng verhief dan haar stem om te bevelen :

— Men plaatse hen in de zevende galerij van de laatste zaal tot bij zonsondergang. Dan zullen zij voor het beeld van God worden gevoerd; wanneer het daagt zal het laatste woord van de Wet in vervulling gaan...

Dan keek ze de missionaris strak aan.

— Zo zal ik zien hoe jullie sterven voor jullie God.

Voorovergeboden in zijn richting scheen ze op een antwoord te wachten. Maar de priester zonder zijn blik af te wenden glimlachte even en zweeg.

XXII

Een vreemdsoortige gevangenis, die zevende galerij waarin men hen opgesloten had. Een lang vertrek, zowat vijf meter lang en nauwelijks een meter vijftig breed — het had veel weg van een heel hoge gang, met witte en zwarte mozaïekstenen, doorweven van paarsgoud. Het vreemde en zonderlinge bestond er in, dat het er tevens uitzag als een kapel en een kooi : aan het ene uiteinde was de enige muur uitgehold; in die holte glimlachte een wonderbaar afgodsbeeld uit rood metaal. Rond zijn hoofd een kroon van zeven drakenkoppen; aan het andere uiteinde, daar precies tegenover, bevond zich de deur waarlangs men hen had binnengeduwd; aan beide kanten stond een zuilenrij die diende als scnot; de ene zuil stond tegen de andere, met slechts een heel nauwe tussenruimte, nauwelijks breed genoeg om er een arm door te steken.

Geen enkel meubel. Alleen onder het boeddhistisch beeld lag tegen de muur aan een matras uit dierenhuiden, vies en vunzig.

Pierre had zich daarop neergezet, terwijl de missionaris, het aangezicht tegen de zuilen aangedrukt, met gretige ogen alles gadesloeg. De galerij in dewelke zij opgesloten waren vormde de zijkant van een groot vertrek; links en rechts lagen andere zalen, de ene na de andere op een rij, van mekaar gescheiden door brede poorten. Hier en daar bemerkte men de duistere gapende openingen van gangen die daar op uitliepen.

Een groenachtig licht zweefde tussen de grijze muurwanden. Van waar dat licht echter neerzijpelde kon men niet ontdekken. Een muffe wierookgeur bleef nahangen. Ergens uit een onzichtbare spleet in de zoldering spoot een zonnestraal en tekende op de vloer een groot lichtvak. Toverheksen kwamen en gingen. Zij gleden geruisloos van de ene zaal naar de andere, en vervulden hun dagelijkse taak; zij sloegen geen acht op de twee mannen, bekeken hen zelfs niet. Men zag ze uit een hoek opdagen, een vertrek doorlopen en weer in een andere gang verdwijnen. Soms vergezeide hen een soort krijger.

(Wordt vervolgd.)

Pierre had zich neerzeget...

Hoe zullen de nieuwe auto's er uit zien?

In tegenstelling met de vorige jaren, bracht het Autosalon van Parijs ons ditmaal niets nieuws. De konstrukteurs bepaalden er zich over 't algemeen bij hun naoorlogse modellen te verbeteren. Sommigen hebben enkele details der carrosserie gewijzigd, anderen brachten kleine technische verbeteringen aan.

WAARHEEN gaan we ? Alles laat voorzien, dat over korte tijd, de turbine een omwenteling in de autowereld zal teweeg brengen, zoals ze dit deed in de luchtvaart. Verschillende Amerikaanse, Engelse, Franse en Italiaanse firma's hebben reeds plannen van wagens gedreven door gasturbines klaar.

SCHEMA VAN GASTURBINE

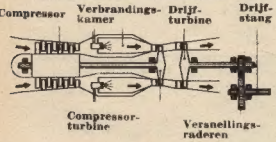

Doorsnede van een gasturbine voor auto's. (Cliché « Science et Vie »)

Het spreekt vanzelf, dat de auto door een gasturbine voortgestuwd niet meer dezelfde lijn zal hebben als de huidige ! De autobouwers schijnen deze omwenteling wel een beetje te vrezen en tonen zich uiterst voorzichtig. De auto's kunnen de vooraan gesnapte lucht niet met zoveel kracht terugwerpen als de vliegtuigen, er moet een ingrijpingssysteem van raderen en transmissie blijven bestaan. Indien de drijfwielen moesten vastzitten, zouden de auto's als razend over de weg snorren en het ontsnapte gas zou een al te grote luchtdruk verwekken, wat de arme voetgangers, die nu reeds zo voorzichtig moeten zijn en geen plaats meer hebben, zeker niet zou bevallen.

Voorkant van de Buick « 40 Special ».

DE NIEUWE BUICK.

Deze bekende Amerikaanse firma brengt dit jaar buiten de modellen « Super 51 » en « Roadmaster 70 », nog een nieuwe lijn die « 40 Special » gedoopt werd. Het tralliewerk vooraan is verlengd tot op de schokbreker waarin de koplampen zitten. De monotone rechte lijn der romp wordt onderbroken door een origenele beweging van de vleugels.

Hoofdkenmerken :

8 cylinders, P.K. aan de remmen 110 tot 120, max. snelheid 135 km. per uur.

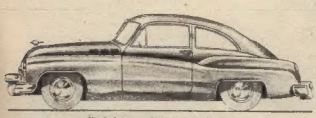

Buick « 40 Special »

DE « WIMILLE »

De nieuwe wagen van de betreurde Franse renner is de schokbreker met kist kwijt geraakt en heeft nu een gewone schokbreker. De cycloop-lamp staat in 't midden van de kap tussen de twee andere lampen. Het stuur staat nog in 't midden van de auto maar het aantal plaatsen schommelt tussen 3 en 6.

Wimille 1950.

Hoofdkenmerken :

8 cylinders, P.K. 60 aan de remmen, max. snelheid 150 km. per uur.

CISITALLIA.

Pietro Dusio maakte de opvallende lijn van zijn creatie van 1948 nog mooier. Men mag gerust zeggen, dat de Cisitallia een der schoonste wagens is die Italië dit jaar leverde.

LAMBERT.

De konstrukteur uit de Vogezen,

De nieuwe Cisitallia.

Lambert, bestudeert nog steeds de kleine wagens met totale suspensie. In 1926 reeds creëerde Lambert een systeem met onafhankelijke voorwielen dat een zeker sukses kende. De Engelse firma, Invicta, heeft dit systeem op haar nieuwe wagen toegepast. De formule van Lambert inspireerde vele andere Franse en Italiaanse ingenieurs,

Lambert « Sans choc » 3 plaatsen.

daar ze eenvoudig en solied is en het verbruik tot op een minimum beperkt.

Lambert bouwde ook een kleine wagen met een cylinderinhoud van 1.100 cm³ die op verschillende autowedstrijden bewees iets waard te zijn.

Hoofdkenmerken :

4 cylinders, P.K. 35 aan de remmen, max. snelheid 120 km. per uur.

Boeiend ! Sensationeel ! Nog nooit gezien !

WELDRA VERSCHIJNEN IN " KUIFJE "

VIJF NIEUWE TEKENVERHALEN ! EN WELKE VERHALEN !...

DE WITTE OLIFANT

Met de adembenemende avonturen van een scheepsjongen in de tropen.

DE DUIVELSBERG

De degenstoten van Ridder Croustillac zijn beter dan die der Drie Musketiers !
Spanning, geheimzinnigheid en... humor !

DE BRONZEN SLEUTEL

Suske en Wiske en Lambik gaan op reis naar 't rijk van Neptunus en of er daar iets te beleven valt !!!
ALLES IN VIER KLEUREN DITMAAL !

HET GEHEIM VAN DE PYRAMIDEN

Spijts de duizenden gevaren die hem omringen, gelukt professor Mortimer er in het geheim der pyramiden te ontsluieren !

HET ADELAARSNEST

Een boeiende roman over de jonge Poolse luchtvaart. Iedere jongen zal hem met interesse volgen.

EN LAST NOT LEAST...

EEN TEKENVERHAAL

WAARVAN WIJ DE TITEL NOG GEHEIM HOUDEN, MAAR HET WORDEN ZEKER DE MEEST SPANNENDE EN BUITENGEWONE AVONTUREN WELKE KUIFJE TOTNOGTOE BELEEFDE !

Wat denk je daarvan?

DE STRATO H.22

de avonturen van Jo en Jetje

DOOR HERGÉ

Terwijl Jo en Zetje naar New-York vliegen, worden Werner en zijn handlangers aangehouden...

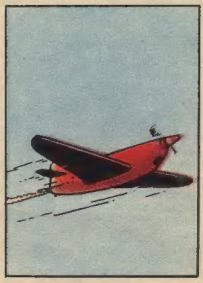

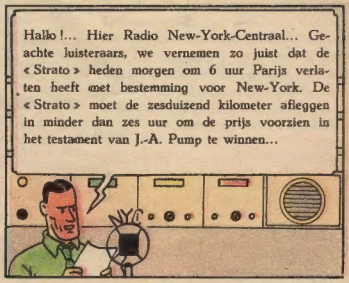

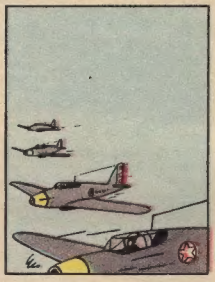

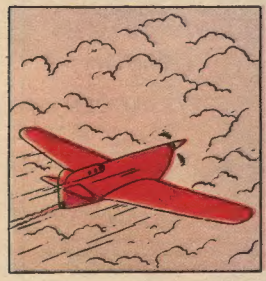

(Wordt voortgezet.)

HET ZWARTE GOUD

De nieuwe avonturen van Kuifje en Bobbie

Kuifje is er in geslaagd de jonge prins Abdullah te bevrijden, maar deze laat zich niet gemakkelijk overtuigen. Intussen...

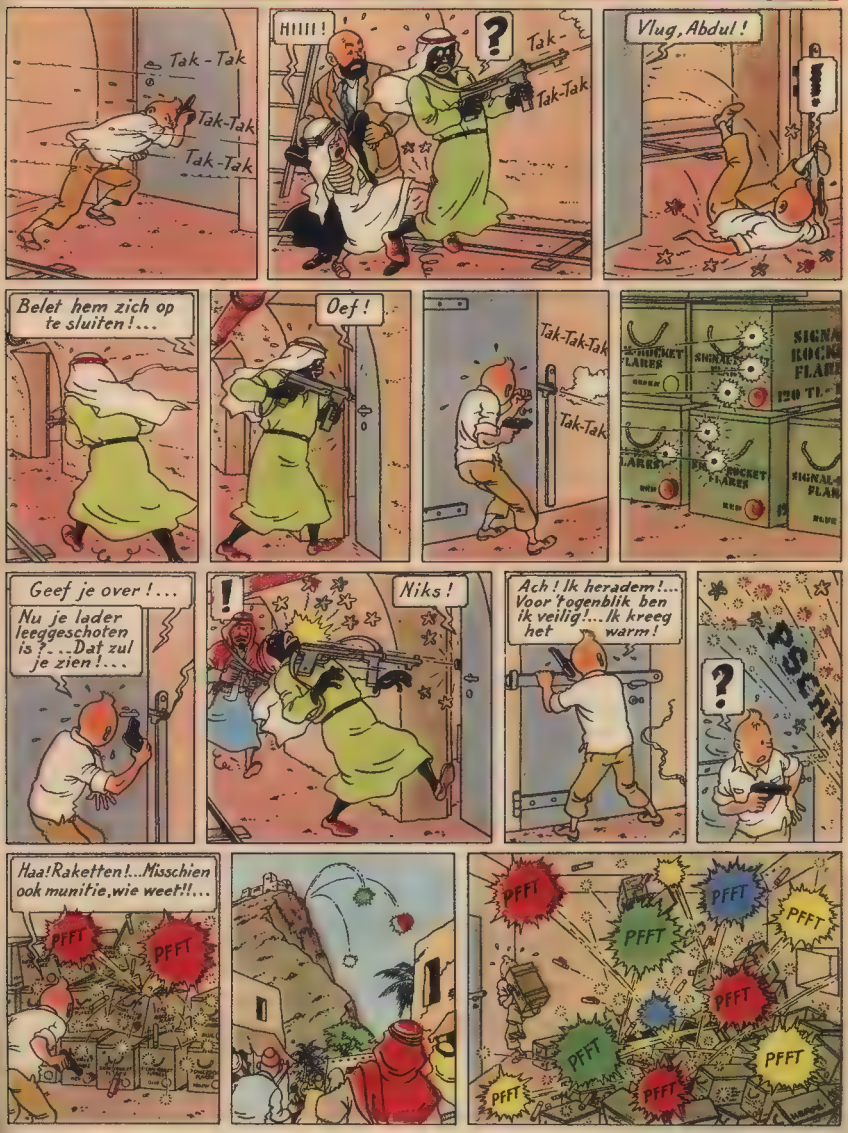

(Wordt voortgezet.)

't Schipperskwartier viert Kerstmis

door Anton Van de Velde

Op den zolder van Pharaïde, die stoeltjeszetster is in Sint-Rochus en tegelijk een gesloten winkeltje houdt van kolen in zakskens en brandhout, zitten de mannen van generaal Mintjens een complot te smeden. Generaal Mintjens is eigenlijk onderpastoor in Sint-Rochus, maar de jongens hebben hem gemilitariseerd, kwestie van ontzag voor de breedte van zijn schouders, de lengte van zijn lijf en de kracht van zijn vuisten. Meneer Mintjens weegt circa honderd tachtig pond. Met één knuist heft hij een krat bananen op en speelt er balleken-pak mee. Verleden Zomer, toen de processie uitging, is 't gebeurd dat een schobbejak uit een andere parochie stond te lachen met Ons Heer, die door de straten werd gedragen. Meneer Mintjens stapte eventjes de rij uit, greep de lacher bij 't kruis van zijn broek en zwierde hem rustig naar de achterkant van de driedubbele rij toeschouwers. Daarna kletste meneer Mintjens het stof van zijn handen, vouwde die terug voor zijn devotie en zong, alsof er niets gebeurd was, het *Magnificat* mee. Ziede, dat zijn van die dingen waarvoor zijn jongens respect hebben, en daarom is hij hun generaal geworden, en ook nog voor heel wat anders, maar dat gaat ge seffens horen.

Zij zitten dus op de zolder : Sander, met zijn sproetengezicht, Lowieken, de jongste van Kobe de dokwerker, Hannes, een klein manneken, dat door zijn ouders verlaten en door Pharaïde aangetrokken werd, en Piet-de-Schele, de grootste schavuit van drie wijken in 't ronde

— Luistert, mannen, zegt Piet, wij moeten onze generaal eens doen verschieten. Zwijgen ! *Ik* heb het woord. Binnen veertien dagen is 't Kerstmis, en hij zit in de rats, de Mintjens, want hij heeft geen geld voor een feest. Hedde niet gezien hoe mager dat 'm geworden is ? Da's van de kopbrekerij, mannen...

— Wat wilde daar mee zeggen ? vraagt Hannes, die niet van de slimste is.

— Wel-e... begint Sander, maar de Schele is hem vóór

— Hannes, jonk, zegt hij, ze zouden je naar de universiteit moeten zenden ! De Mintjens loopt rond als een kieken dat zijn ei niet terugvinden kan. En dat is allemaal voor *ons*, mannen, gij weet het. Hij spaart, verdekke, de toespijs voor zijn eigen uit, om ons een speculatievent te kunnen geven. Is dat niet magnifiek ? Maar nu is 't erg geworden...

— Is 't zo erg ? vraagt Lowieken, en hij krabt bedenkelijk door zijn verwarde haren. Hedde gij iets nieuws gehoord ?

Piet knikt als een grote met geweldige ervaring.

— 'k Was gisteren op zijn kamer, zegt hij, en hij zag naar de almanak... « Nog veertien dagen, Piet, zei de generaal met een triestig gezicht, 'k had zo geren een Kerstfeest voor ulle ineengestoken, maar 't gaat niet, jongen, want mijn ponk is op, en de mensen van 't Schipperskwartier... och God, ja, ze hebben al zovéél gegeven, ik durf ze niet meer lastig vallen... » En toen zweeg 'm, en 'k zag dat zijn ogen nat waren, en dat was niet plezant, mannen !

— En wat hedde gij toen gezeid ? wil Lowieken weten

— Niks, zegt de Schele botweg. Maar 'k heb er over nagedacht, makkers. Wilde weten hoe ? En wanneer hij de zes ogen van de anderen op zich gespitst ziet : Dat affaireken gaan *wij* nu eens ineensteken. Dat Kerstfeest komt er, maar wij zeggen geen woord aan de generaal. We zullen hem inviteren, en dan zal 'm weer kunnen lachen, he ? Van puur contentement !

— Jaja ! roepen de drie kornuiten. Wat gaan we doen ?

De Schele legt hen uit, dat zij elk een paar straten in 't kwartier zullen aflopen, nee, niet om geld, maar om de mensen naar 't feest te doen komen, gratis, voor niet. Als ze komen, hebben ze prijs, want dan laten we met de schaal rondgaan, en wie zou er durven weigeren om daar iets in te leggen, he ?

Zo gezegd, zo gedaan. Geen uur later is het complot verspreid over de vier hoeken van de wijk, en alle huisbellen rammelen verwoed om de boodschap te ontvangen

Maar dat is niet alles, want het feest zelf is 't voornaamste. en dat is dan gebeurd zoals ik probeer het te vertellen

De vier hadden in het parochiezaaltje met kisten en planken een toneel opgetimmerd, zo groot als een tafel, en daarop zou hun Kerstfeest gespeeld worden En nu kunt ge wel denken dat zij, al de goede lering van de brave meneer Mintjens ten spijt, niet al te best thuis waren in hun gewijde geschiedenis, zodat er hier en daar wel iets te horen en te zien was, min of meer naar de heidense kant, maar wie zou dat kwalijk nemen in die buurt, waar het geacht publiek, tot grote ergernis van de generaal, er nog minder van wist dan de acteurs !

Luister nu · Zij staan op hun estrade, voor 't eerste punt van 't programma, en terwijl de Schele op een mondharmonica jodelt, zingen Sander, Lowieken, Hannes en nog wel twintig rabauwen uit de omtrek, die zij metterhaast hebben opgetrommeld, een Kerstlied. De voolze is min of meer gekend, de woorden hebben zij er bij aangepast op hun manier (Sander heeft ze opgeschreven, voor 't vanbuitenleren) :

Stille nagt, eilige nagt
't Kerstekind zie het lagt
't er gin klied oef gin emmeken aan
zie sint Jozef te schriewen staan
Ons Lievrouwken zoekt nor tlokaal
van onzen generaal...

Zo zijn er drie, vier strophen gezongen, luidkeels, want hoe harder zij k a t o e n geven, hoe feller de schele aan 't blazen gaat. en zo hitsen zij elkander gedurig op.

Maar ge moogt mij geloven, er wordt niet gelachen in « tlokaal van de generaal », want zie die moeders (zij zijn natuurlijk het talrijkst opgekomen) eens bewonderend en waarachtig fier kijken naar die belhamels, die anders nooit te temmen zijn en die nu verschijnen als lammeren — of min of meer gewassen en gekamde serafijnen ..

En vooraan, in 't midden van de eerste rij, zit meneer Mintjens. Hij is één glimlach, deels van ontroering, deels van geluk, want vandaag is het hem, schoner dan ooit, gebleken dat zijn jongensideaal in 't ruige Schipperskwartier niet helemaal vergeefs is. Zijn die kerels, voorheen leeglopers en fielten, niet verrukkelijk in hun ongekunstelde toewijding ?

Tijdens de laatste strophe verdwijnt Lowieken ineens uit het koor, twee handen op zijn buik, en Hannes zegt gedempt tot Sander: « Hij heeft deze middag een hele kilo opgelegde pruimen gegeten... »

Door die deserteur en de twee fluisteraars zijn er plots drie stemmen minder, en de anderen beginnen te wankelen, het dreigt verkeerd te lopen,

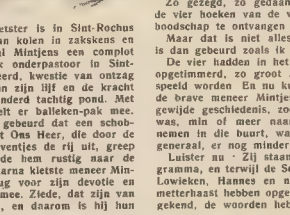

Op de zolder van Pharaïde hielden ze krijgsraad.

doch Piet blaast fortissimo op zijn mondmuziek en daarmee is de situatie gered

Wanneer die « stille nagt » uitgezongen is, geeft de schele nog een solo ten beste. 't Is een airken, dat hij in de havenkroegies (in 't voorbijgaan, natuurlijk) heeft horen spelen. « Iets van de rossen Tino ! » heeft hij geroepen Het publiek vindt het niets ongewoons, dat filmlieken te horen na de halve wijding van 't eerste nummer; 't is in deze buurt aan alles gewoon geraakt, en er zit nog genoeg Spaans bloed in Antwerpen, om nu gekleurde papierkens te strooien voor de processie, en vijf minuten later het mes te trekken voor een gevecht. dat doorgaans meer lawaai dan bloed is.

Onderwijl zijn de andere schavuiten, zoals afgesproken, zich gaan gereedmaken voor het tweede gedeelte van 't programma. Dat wordt het stalleken van Bethlehem en de aanbidding van de koningen. Achter het oud wagenzeil, dat dient als afsluitdoek, zitten de acteurs zich te verkleden. 't Gaat er alles behalve stil toe, en de schele roept, tussen twee couplet ten van de rossen Tino in, « dat ze daarachter hunnen appel moeten dichthouen ! »

Doch eerst komt nog de omhaling, en meneer Mintjens kijkt verbijsterd op, wanneer hij Piet Ineens zijn pet ziet vastschrarreien en hem zeggen hoort « dat het gejacht publiek vriendelak verzocht is veul te geve voor 't goe wärk van onzen generaal ! »

De rondgang bij de zeventig of tachtig mensen in het zaaltje is nogal gauw afgelopen, en Piet komt preuts naar de onderpastoor stappen, en eer die goed weet wat er voorvalt, is de pet in de schoot van zijn gespreide soutane leeggeschud. De nikkeltjes — en de zinken franken — klikken dooreen. « Hier zie, generaal, da's van ons allemaal ! » en meneer Mintjes weet er geen blijf mee; hij stopt de schat met kleine grepen in zijn diepe zakken, links en rechts, zodat zij gaan uitpulien als een Kerstkalkoen

De Schele heeft geen antwoord afgewacht, maar is clto achter de voorhang gesprongen. Een kwartier later schuift het doek weg, en daar is het stalleken van 't Schipperskwartier. In 't midden staat een margarinekistje vol stro, en daarin ligt een pop, die Lowieken in 't geniep van zijn zuster heeft geschaveeld, maar 't ongeluk wil, dat die zuster van Lowie juist bij 't publiek zit, en niet zodra heeft zij dat kindeken jezus gezien, of ze begint te huilen, dat horen en zien vergaan. Zij wordt buitengewalst door haar verontwaardigde moeder : « Zedde niet beschaamd ? Ge zoudt hier moeten zijn... Allà, naar huis ! En rap ! »

Rechts van 't kribbeken staat Sander, een watten baard op zijn gezicht geplakt; hij is Sint Jozef. Links zit Hannes, een klein Lievevrouwken. 't hoofd gedoken onder een schort van Pharaïde. Achterin liggen, aan de ene kant, iets dat de ezel moet verbeelden, en dat is één van de zangers, met twee bordpapieren oren tegen zijn kruin gebonden, en aan de anderen kant... warempel, daar ligt de hond van meneer Mintjens ! En die is de os voor de gelegenheid...

Ja, ziede, eigenlijk moest Lowieken voor os spelen, maar met die pruimen en de rest was daar geen sprake van, en toen ze allemaal met handen in 't haar stonden, radeloos, heeft de Schele ineens het lumineus gedacht gekregen . Sander, ga gauw de hond van de generaal halen. die ziet er nogal osachtig uit, en hij is oud genoeg om stil te liggen...

Dat zijn zo van die toneelervaringen, he ?

Als het dan weer stil is in de zaal (er zijn een paar vrouwen die giechelen om de hond, maar 't is rap gedaan), beginnen de mannen in 't stalleken het stuk te spelen, dat zijzelf ineengestoken hebben.

— O, Jozef, zegt Hannes, de kleine zal koude voetekens krijgen.

— Ja, Maria, zegt Sander, dat is oem as wij geen geld hebben voor kolen, nietwaar.

— Ik ben triestig, zegt Hannes

— Troost u, zegt Sander, ik ben het ook. Zie, ik ga hout kappen, misschien zal 't branden, als 't niet te nat is...

Sint Jozef wil weg, maar Maria houdt hem tegen, en door dat gebaar zakt de schort van Pharaïde achterover en komt de streuvelkop van Hannes te voorschijn.

— Pas op, zegt Sander (maar dat was niet afgesproken) of gij zult een valling komen te krijgen !

Ze schudden de pet uit in de schoot van de generaal.

— Marsie, zegt Maria, nogal goed dat die beesten een warmen asem hebben

Op dat ogenblik blaast de ezel zo hard als hij kan de rook uit een sigaret, die hij in 't geniep heeft aangehouden. en die rook verbeeldt de damp van de kou. Maria moet er van hoesten.

— Ziedewel, zegt Sint Jozef, g'heddet al zitten !

En hij vertrekt.

Dan begint Maria met een schorre jongensstem voor te dragen, terwijl zij onhandig de pop in de armen wiegt '

Jezuske zijn lijfken is koud,
'k heb geen pap op het te wàreme,
gaat dà niet over zijn hout,
dat ik hier zo lig te kàreme...

Maar opeens jodelt daar weer de mondharmonica van Piet, en 't is de stoet van de drie Koningen, die van bezijden het toneel verschijnt Piet zelf is de zwarte koning. Zijn gelaat zit vol schoensmeer; zijn hals werd vergeten, maar dat steekt zo nauw niet. Hij wordt gevolgd door twee van de zangers, met cartonnen kronen op hun hoofd en een rok van hun moeder aan. Piet speelt geweldig van « Mie Katoen, kom morgennoen, en wij zullen een pintje pakken », maar hij doet het traag, en 't is bijkanst een treurmars geworden.

Zij buigen voor Maria, en Maria legt gauw het kind in de margarinekast, en knikt, onderwijl hoestend door de rook van de smorende ezel. Sint Jozef komt met blokskens hout te voorschijn (uit het winkeltje van de stoeltjeszetster), maar hij krijgt geen kans om vuur en pap te maken, want de Schele zegt plechtig : « Wij zijn gekomen, meneer Sint Jozef, oem as we de ster hebben gezing... Drij keuningen van Portugal. en wij hebben appelsienen bij voor de kleine... »

De tweede koning zegt : « En dàt is voer arm mensen als gaal 'n buitenkanske, nlwôr. Onslevrouwke ? »

— O ja, zegt Hannes, geft mor gauw hier, dan kan Jezuken ete, meneer de koning.

De derde koning zegt niets; die staat aan zijn rok te vegen, omdat de Schele zijn schoensmeerhanden er tegenaan gewreven heeft.

Het is een schoon tafereel, en nu gaan zij samen nog een lieken zingen, doch o wee, wil het toeval niet, juist op dit ogenblik, dat op één van de vensterbanken van 't zaaltje een halfbevroren kat, die binnen wil, barstverscheurend aan 't miauwen gaat ! De os spitst zijn hondenoren, één seconde maar, en gedreven door zijn haat voor al wat kat is, springt hij luidbiaffend over het Jezuskind en door de verbauwereerde koningen heen, recht naar 't venster, en er is geen houden of binden mee genoeld, meneer Mintjens moet hem buiten laten...

De gevijde steer is naar de bliksem. Heel 't stalleken van Bethlehem, en de koningen er bij, staan te schateren, en de zaal schatert mee, en de generaal redt de situatie door zijn dank te zeggen aan de goede sloebers van de wijk en aan de vele mensen van goeden wil, die naar het Kerstspel gekomen zijn...

Pharaïde zit te huilen, aangedaan tot in 't putteke van haar hart.

Wanneer meneer Mintjes 's avonds op zijn schrale, koude kamer beland is, dankt hij de hemel voor al de weldaden van deze dag, en vraagt meteen dat zijn rubauwen en zijn Schipperskwartier steeds getrouw mogen blijven aan de povere stal van Bethlehem.

Anton Van de Velde.

Zo viert men elders KERSTMIS

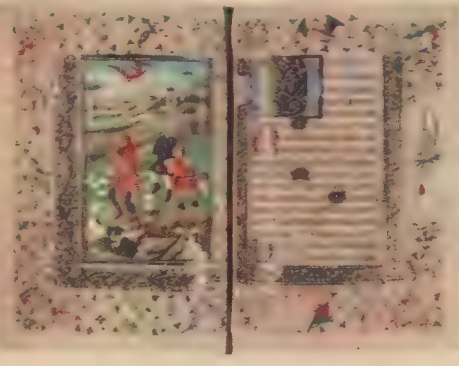

Drie dagen scheiden ons nog van het Kerstfeest. In alle woonkamers staat de groene den reeds versierd met kaarsjes, watten, engelenhaar en wat weet ik meer. Met die den, die naar hars ruikt, is meteen de kerststemming in onze huizen gedrongen en maken we ons gereed om de stille, heilige nacht te vieren. Weet je ook hoe men in andere landen Kerstmis viert ? Heb je reeds over de vele schilderachtige gebruiken op kerstavond en kerstnacht gehoord ? Neen ? Dan gaan we samen een reis maken om te zien wat er elders met Kerstmis gedaan wordt.

IN HET LAND VAN DE GITAREN EN DE TOREADORS

Stil sluipen we in een Spaanse kerk binnen; de nachtmis begint... Bij 't Evangelie waacht ons een zonderling schouwspel. O.L. Vrouw in 't wit gekleed komt binnen met de H. Jozef, die schrijnwerkersgereedschap in de hand draagt. Dan wordt er een wiegje gebracht met een lachend Jezuskind. Ook de herders komen de kerk binnen, voorafgegaan door de engelen die het blijde nieuws verkonden ! Voor het wiegje defileren dan Mozes, Aaron, Isaias, Daniël, de profeten en om de stoet te sluiten Nabuchodonosor, de koning van Babylonië, in schitterend feestgewaad. De herders zingen hun schoonste lied en de herderinnetjes dansen op het rythme van kastagnetten en tamboerijnen.

Opeens houden zang en dans op. Daar zijn de soldaten die het Kindje zoeken om het te doden ! Maria neemt het wiegje en vlucht er mee in de sacristij.

MIDDEN SNEEUW EN IJS

Duffel je warm in, want we gaan naar Lapland, waar 't kwik in de

thermometer springt van de koude. Alles ligt diep onder sneeuw en 't is er oneindig stil. In de verte zien we een vlag wapperen boven een tent of hut. We treden binnen en zien vrouwen en mannen in dikke pelsjassen rondom een kerstboom zitten. Een klein meisje met een wit kleedje en verguld ceintuur, die 't vorig jaar naar plechtige communie deed, houdt de bijbel op haar schoot en leest er uit voor. Er brandt een vuur in de tent en in de grote ketel kookt het rendiervlees. .

IN HET LAND DER APPELSIENEN, BESTIJGEN DE KINDEREN DE KANSEL

Met hun grote punthoeden en kleurige linten op het hoofd, kwamen de herders reeds verschillende dagen geleden uit de bergen naar de stad terug. Iedere avond spelen ze nu op hun fijfers en doedelzakken voor alle madonna's van de stad en kondigen zo het naderend Kerstfeest aan.

In de huizen staan kribbetjes gereed. Ze zijn met groen mos gevoerd en boven ieder kribbetje prijkt een grote verguide ster. De kerk van Ara-Coeli heeft zeker het mooiste krib-

betje ter wereld; het is bezet met goud en edelstenen.

Gedurende de acht dagen die het feest voorafgaan, staat de priester van 's morgens tien uur tot 'a namiddags drie uur zijn plaats af aan kinderen die dan Gods woord prediken. De priester neemt plaats tussen de gelovigen en luistert naar de kinderen die God danken voor al zijn weldaden. Op kerstmorgen donderen de salvo's van het geschut van 't Vatikaan over heel de stad Rome en trekt een kleurige stoet van bisschoppen en kardinalen naar het pauselijk paleis.

AAN DE ANDERE OEVER VAN DE OCEAAN

In de Verenigde Staten is het Kerstfeest ook het feest van de armen. De jeugd loopt de straten af met draaiorgels en zingt haar schoonste « Christmas Carols ». De voorbijgangers werpen geld in 't bakje, want iedereen weet dat dit geld voor de arme kinderen van de stad is. Ook voor de poorten en deuren van bekende huizen wordt er halt gemaakt en daar mogen de vrolijke zangers een hele reeks pakjes in ontvangst nemen, die onmiddellijk naar de tehuizen voor ouderlingen en wezen gedragen worden.

WAAR KOMT DE KERSTBOOM VANDAAN ?

Om die oorsprong te vinden moeten we heel ver teruggaan in de geschiedenis. De Germanen die in 't hoge Noorden woonden vierden op 21 December de **Winterzonnewende.** Dat

was de langste nacht van 't jaar, doch dan kwam de zon terug met haar licht en leven. Voor de Germaanse mens was de boom in volle bladertooi het zinnebeeld van de echte bloei en het leven; in de Winter was hij de ingekeerde kracht, de drager van het levenssap dat tegelijkertijd met de zon in de stam opstijgt.

In de IJslandse saga's lezen we reeds over de Winterzonnewende. Voor de volkeren van het Noorden begon dan ook het nieuwe jaar. Dit feest werd gekerstend en de eeuwig groene denneboom kwam over Duitsland in onze gewesten. Vele mensen bleven in de Middeleeuwen nog vasthouden aan de 21 December als ingang van het nieuwe jaar.

In het rijk van Tijl Uilenspiegel

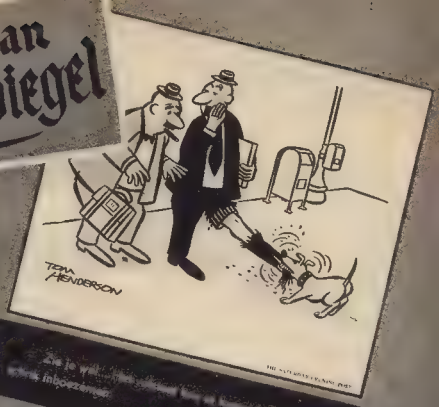

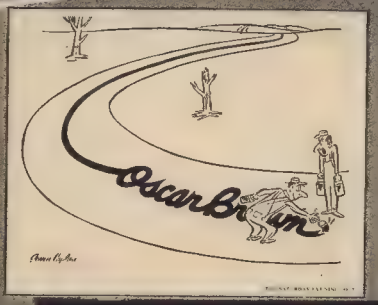

mijnheer Rembrandt !

Kent u de weg kent mag je zo dikwijls terugkomen als je lief is.

Een wonder, liefste !... De kinderen hebben vandaag niets stuk gemaakt !

JAN BART
de held van Duinkerke

Door JUUL FILLIAERT. — Geïllustreerd door J. LAUDY.

In de reders- en zakenwereld krijgt Omaer een mededinger van belang en formaat. De beruchte geldman, Samuel Bernaard, laat zijn goud en zijn persoon in alle kringen en middens der stad gelden. Hij doet zowel te Hamburg als te Duinkerke schepen bouwen. De bemanning voor de boten van Hamburg bestemd, wordt op eenheden van de koninklijke vloot, daar heen gebracht. Tussen Bernaard enerzijds en Omaer en de Duinkerkse reders anderzijds, begint een onbarmhartige strijd, die jaren en jaren duren zal.

Alhoewel de oorlog tegen Holland slechts de 26 November 1688 verklaard wordt, is reeds, ruim twee maanden voordien, toelating gegeven om op kaapvaart uit te zeilen. Beschermde kaapvaart dan nog. De vier fregatten zijn, begin Oogst, langs de kaaien komen aanleggen. Bart krijgt het bevel over de *Railleuse*, een fregat, licht als een meeuw en als gemaakt om door 't water te snijden. Prachtig schip van honderd vijftig vat. Jan komt terug in zijn oud bedrijf. Het maakt hem gelukkig. Dat ziet men wel aan zijn doen en laten.

Al de matrozen zouden zo graag onder Jans bevel aangemonsterd worden. Schifting is nodig. Als onderbevelhebber krijgt Jan zijn jongste broeder Gaspar. Als dekjongen neemt hij zijn elfjarig zoontje, Frans, mede. De reis naar Spanje heeft de ziel van 't kind vertrouwd gemaakt met de zee en de oneindigheid. Nu zal voor hem dezelfde weg beginnen die de vader, dertig jaar geleden, aanving. De jongen straalt preuts en trots in zijn zeekleren. Maar nu wordt het geen plezierreis. Hij moet het dek spoelen en de kok bijstaan. En straks zal hij denkelijk wel de kogels langs zijn oren horen fluiten en

Inspekteur Patoulet heeft een grote sympathie voor Jan Bart en zorgt er voor, dat hij kapitein van het fregatschip « La Railleuse » benoemd wordt.

wellicht vergruwd in het ruim gaan schuilen als blinkende messenlemmers, in een kluwen van worstelende mensenlijven zullen blikkemen. Maar vader moet 't maar niet geloven. In 't ruim gaan vluchten ? Bestaat niet. Fier rekt hij zijn kop boven zijn slanke gestalte.

— We zullen zien, plaagt Gaspar.

Ja, dat zullen ze zien ! Tegen grote mensen is hij niet opgewassen, maar de dekjongen van 't ander schip zal hij wel onder de knieën krijgen. Tien dekjongens slaat hij klein. Ze mogen dan nog een paar jaar ouder zijn; een Bart kent geen vrees !

— Prachtig jongen ! glimlacht Jan.

Jan is de eerste gereed om zee te kiezen. Hij zeilt dan ook op zijn eentje uit. Hij is fier op zijn bemanning. Uitsluitend Vlaams zeevolk ! Een dag varen brengt hem vóór de Maasmonding. In zijn kijkveld laveert een buizenschip, dat de Schotse vlag in top voert. Maar door de verrekijker herkent Gaspar de vorm van het schip. Dat kan geen Schot zijn. Neen, waarachtig, hij bedriegt zich niet. Te Rotterdam is hij meermaals aan boord van Hollandse koopvaardijer geweest. De vermomde Schot wordt door een vlaag schroot tot andere gevoelens gebracht. Als een geschoten eend laat hij zich praaien. Twee dagen daarna brengt Jan, te Duinkerke, zijn eerste buit binnen.

— Als 't allemaal zo gemakkelijk gaat, meent Frans, dan is er in dit baantje niet veel moed nodig.

Samen met twee andere gereed gekomen fregatten zeilt Jan, onmiddellijk daarna, terug het zeegat in. Ter hoogte van Ambleteuse kan hij vier fluiten van de Indische Compagnie, zonder slag of stoot, in handen krijgen en 's anderdaags schakelt hij nog een Amsterdaame hulk in zijn konvooi, dat hij naar Mardyck sleept. De tijd om de havenmeester de papieren te overhandigen en Jan zet rechte koers op de Doggersbank en het Texelseiland, op zoek naar belangrijker buit. De schepen, die in de Oostzee, graan zijn gaan laden, moeten thans op de terugweg zijn. 't Wordt windig, guur weder. Langzamerhand en geleidelijk zet het najaar zijn orgel open. De tocht kruist van Noord naar Oost, van Oost naar Noord. Gaspar is van wacht. Hij staart nijdig de maanschijf aan, last een zeemansvloek los.

— Waarom vloeken, nonkel, vraagt Frans, die, dik gedoffeld in zijn zeekleren, de wacht meemaakt.

— Bezie de maan, Frans. Liggende maan, staande matroos. We krijgen hondweer. Tijd dat de graanschepen opdagen.

— Wat kan de maan daaraan doen ? Men moet toch niet bevreesd zijn voor de maan ?

— Op zee zijn slechts twee zaken te vrezen, Frans. Een zatte kapitein en een liggende maan. De ene jaagt je als een wild dier op, de andere ontketent tegen je de natuurelementen. Aan 't eerste hoeven wij niet te denken, op 't laatste moeten wij ons voorbereiden.

Met de morgen zit het fregat in een windhoos gevat, die het over de baren vliegen doet. Eigenlijke storm is het nog niet, wel de voorbode ervan. Jan kruist thans tussen Terschelling en Vlieland; bewaakt de Vliepas langs waar de schepen in de Hollandse binnenzee trachten te geraken om Amsterdam te bereiken. IJdelhands wil hij niet terugkeren. Zijn ingeboren zeemansvernuft raadt hem aan, zee te houden. De kans krijgt hij dan ook. Een paar schepen dagen aan de einder op. Afzonderlijk varende schepen. Zonder twijfel, gedurende de nacht, uit de koers van het konvooi geslagen, dat in de eerste uren mag verwacht worden. Er moet snel en bealist gehandeld worden, want tegen het door talrijke oorlogschepen beschermd konvooi, zou Jan zijn geluk verspelen.

Spijts de moeilijke weersgesteldheid, moeten de twee koopvaardijers zich, na een wilde jacht, gewonnen geven. Onmogelijk ze op sleeptouw te nemen. De zee staat te geweldig. De koopvaardijers krijgen een prijsbuitbemanning en vangen, in 't kielzog van het fregat, de reis naar Duinkerke aan. Om niet midden het konvooi te vallen, zeilt Jan een omweg langs. De koers wordt Noord-Westwaarts ingezet. Onder de landdekking van de Engelse kust, zal hij pogen Duinkerke te bereiken.

(Wordt voortgezet.)

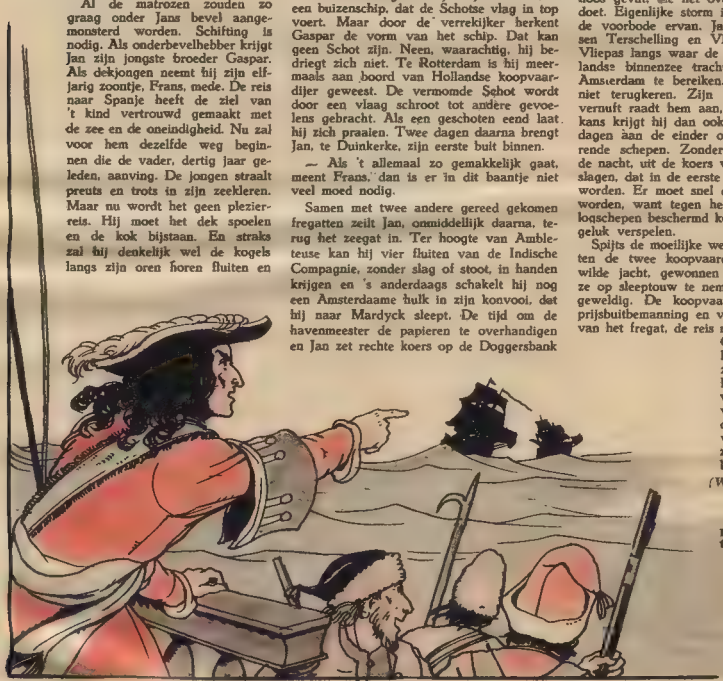

De wind dreef deze twee schepen uit het konvooi.

CORENTIN

BIJ DE INDIANEN

Lange Slang is jaloers op de plaats van Zwarte Bison en ook nijdig op Genoveva en Corentin die invloed op hem hebben. Hij doet Genoveva verdwijnen...

TEKST en TEKENINGEN van Paul CUVELIER

(Wordt voortgezet.)

Ken je JULES VERNE?

Neen, Jules Verne is geen onbekende hoor ik jullie van alle kanten roepen, we hebben « Vijf weken in een luchtballon », « Twintig duizend mijl onder de zeespiegel », « De kinderen van kapitein Grant », « De reis rond de wereld in vier en tachtig dagen », « Een kapitein van vijftien jaar » en nog vele andere spannende romans van hem gelezen !

Ja, heel zeker kennen wij allemaal zijn boeken en weten welk een geweldige verbeelding Jules Verne had, maar... kennen we ook het leven van deze grote schrijver ? Kennen we zijn karakter, weten we iets over de vele moeilijkheden die hij op zijn weg ontmoette ? We gaan die Jules Verne vandaag eens stap voor stap op zijn levensbaan volgen.

EEN GOEIE KEREL !

Jules Verne werd geboren te Nantes in het jaar 1828. Zijn vader was notaris en zijn moeder een redersdochter. Haar familie onderhield betrekkingen met overzeese landen.

Met zijn broer Paul en zijn drie zusters werd Jules eerst naar colleges en lycea gezonden. Hij was altijd opgeruimd, daarbij een echte Uilenspiegel en goedhartig. Hij werd door al zijn kameraden « een goeie kerel » genoemd.

Ik vertel het jullie niet graag, daar jullie zijn voorbeeld wel eens zouden kunnen navolgen, Jules had aan blokken een broertje dood en zat urenlang in de literatuur verdiept. Heel nipt spartelde hij door zijn toegangs-examens voor de hogeschool. Vader Verne stuurde zijn zoon naar Parijs waar hij « de rechten » zou studeren. Alhoewel Jules er niets voor voelde, slaagde hij en werd licenciaat in de Rechten.

VRIEND VAN ALEXANDER DUMAS

Jules Verne leerde verschillende schrijvers kennen en Alexander Dumas, de auteur van « De Drie Musketiers », vatte voor hem een warme vriendschap op.

Heel zeker had deze laatste de spranke-lende fantazie en het talent van de jonge Verne ontdekt. Onder impuls van Dumas begon Jules te schrijven. Zijn eerste toneelstuk in verzen werd te Parijs twaalfmaal voor het voetlicht gebracht, doch de zaal was telkens slechts half gevuld. Neen, een sukses was het niet ! In Nantes werd het slechts éénmaal opgevoerd en had een slechte kritiek.

PAPA VERNE VINDT HET WELLETJES !

Van schrijvers, en zeker van toneelschrijvers, had papa Verne een niet al te hoge dunk, en hij besloot kort en goed, dat zijn zoon zijn studie van notaris te Nantes zou overnemen. Verne-junior antwoordde schriftelijk :

« Ik volg de énige loopbaan die ik wens en voor mij geknipt is : die van schrijver ! Die notariszaak zou onder mijn leiding vergaan. Vergeef je zoon, die je liefheeft. »

En zoals dat gewoonlijk gaat, werd papa Verne rood van woede toen hij die brief kreeg en zwoer « zo'n stijfkop geen cent meer te sturen ! »

ZWARTE MISERIE TE PARIJS

Jules Verne heeft het niet gemakkelijk. Gewoonlijk moet hij droog brood eten en slapen in povere hotelkamers. Het grootste gedeelte van de dag brengt hij door in de Nationale Bibliotheek, waar hij zich ook kosteloos kan verwarmen, leest en studeert. Hij is nu drie en twintig en bezit geen rode duit. Dank zij een buitenkansje kan hij de plaats van secretaris bij het Lyrisch Theater bemachtigen en heeft hiervoor een maandwedde van 100 frs., wat in die tijd niet zo slecht was.

Jules Verne schrijft de tekst voor een operette voor dit theater en ziet dit stuk veertig maal op de planken komen. Een goed begin dus. Al zijn tegenslagen beroofden hem niet van zijn opgewekt humeur. Jules Verne maakte deel uit van de « Club der elf », zeker een der uitbundigste kunstenaarskringen van de hoofdstad.

DE VROLIJKE TROUWFEEST !

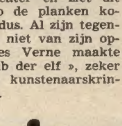

Jules Verne is acht en twintig en wil — tot lieders verbazing — een jonge weduwe met twee kinderen huwen.

Hij wil die bruiloft intiem vieren en alleen zijn ouders, zusters en twee vrienden worden uitgenodigd. Zijn broer is op zee en hij moet toch getuigen hebben ! Nochtans laat hij zijn huwelijk te Nantes en te Amiens aankondigen opdat ook zijn tegenstanders en zwartkijkers 't zouden weten.

Aan zijn ouders schrijft hij : « Vrienden uitnodigen op de huwelijksmis ? Mijn haren rijzen te berge als ik er aan denk ! En niet te veel opmaak ! Mijn zusters zijn 't schoonste, als ze natuurlijk zijn. Na de mis gaan we hier of daar een stukje eten en dat is alles ! »

EEN ZONDERLING WISSELAGENT

Jules Verne is nu wel gehuwd, maar heeft geen broodwinning. Zijn vader koopt voor hem een wisselkantoor te Parijs. Zonder veel genoegen gaat hij nu naar de beurs en maakt rekeningen die hem telkens weer kippenvel doen krijgen. Cijfers zijn niets voor Verne. Hij denkt slechts aan de literatuur en aan schrijven en zo komt hem op zekere dag een boek vertellingen van Edgard Poë in de hand. De briljante fantazie van deze schrijver roept in hem iets wakker en lokt hem aan. Wellicht heeft de Amerikaanse vertelkunstenaar veel bijgedragen tot de vorming van' Jules Verne's schrijverstalent.

« VIJF WEKEN IN EEN LUCHTBALLON »

Jules Verne is drie en dertig als hij klaar is met zijn eerste grote roman : « Vijf weken in een luchtballon ». De meeste uitgevers weigeren het manuscript te drukken. Ten einde raad zoekt hij uitgever Hetzel op, die met de nog onbekende schrijver een kontrakt afsluit.

Hetzel moet veel plezier gehad hebben aan dit manuscript en tevens een voorgevoel gehad hebben, dat die onbekende Jules Verne een heel speciaal iemand was, want hij stelt een kontrakt op waarbij Jules Verne hem gedurende twintig jaar, ieder jaar twee boeken moeten leveren tegen tien duizend frs. per werk !

Jules Verne is in de hoogste hemel ! Hij schrijft en schrijft zonder ophouden en met zijn verschillende wetenschappelijke en aardrijkskundige romans zoals : *« De reis naar het middelpunt der aarde »*, *« Van de aarde naar de maan »*, *« De drijvende stad »*, *« Het geheimzinnige eiland »* en honderd anderen... En hij wordt er door beroemd.

Zijn werken werden in alle wereldtalen vertaald en over heel de wereld werden zijn boeiende romans gelezen. Het toneel kon Jules Verne toch niet vergeten, dat bewijzen zijn stukken als : *« De reis rond de wereld in vier en tachtig dagen »*, *« Michael Strogoff »*, *« Mathias Sandorf »*, enz.

EEN WERELD-REIZIGER ?

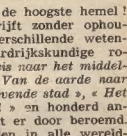

Als we de werken van Jules Verne lezen die ons naar het diepste van de oceaan, over alle wereldzeëen en zelfs door de lucht voeren, vragen we ons af of hij veel gereisd heeft.

Jules Verne was een fantast; hij reisde in zijn dromen en schreef ! In werkelijkheid ondernam hij slechts één reis naar Amerika en verschillende kleinere tochten met zijn eigen jacht.

Jules Verne schreef zijn fantastische reizen met zoveel waarachtigheid, dat de mensen het geloofden en het moet zijn dat hij ook een wetenschappelijke geest bezat, want vele van zijn fantaziën zijn vandaag werkelijkheid !

NAAR DE MAAN MET DE KONING VAN ENGELAND !

Jules Verne had een grote vrijheids- en onafhankelijkheidszin. Om dit te illustreren, volgende anekdote :

Op zekere dag werd hij door de Prins van Wales op een receptie uitgenodigd, maar hij verdween met de woorden : « Opdat ze mij met vrede zouden laten zal ik mijn boot laten inschrijven op naam van Alexander Lelong, en naar de maan met de koning van Engeland !»

Al zijn tijd wou hij aan zijn boeken besteden en ook de moderne jeugd is hem daar nog dankbaar voor !

KERSTMIS in de vier WINDSTREKEN

WERD KRISTUS WERKELIJK OP 25 DECEMBER GEBOREN ?

OF Kristus werkelijk geboren is op 25 December weten we niet met zekerheid. De oudste viering van Kristus' geboorte viel op 6 Januari, doch daarna ontstond de gewoonte die dag te vieren samen met het feest van de winterzonnewende.

Op het winterlijk zonnekeerpunt vierden immers de heidenen het feest van hun zonnegod, het feest van het licht en het leven dat terugkeert en het licht dat de duisternis overwint. Reeds door Simeon werd de geboorte van Jezus als het licht der heidenen begroet en door Johannes in zijn Evangelie als het ware licht gehuldigd.

DE ROMAANSE TALEN HEBBEN DE HEIDENSE NAAM BEHOUDEN

NATALIS is de heidense naam voor Kerstmis. In 't Italiaans zegt men Natale, in 't Frans Noël, in 't Provencaals Nadal, in 't Portugees Natal en in 't Spaans Natividad.

DE ENGELSE PURITEINEN

DE Engelse Puriteinen schaften in 1644 het Kerstfeest als een heidens gebruik onherroepelijk af.

De 25e December die men tot dan toe « Christmasday » placht te noemen moest veranderen in een boete- en vastendag. Geen kerk mocht open blijven en als penitentie zouden ze allen die dag hard werken. Wee diegenen die « Plumpudding » durfden gereed maken ! Dat waren overblijfselen van het Germaanse joelfeest ! De soldaten deden die dag huiszoeking, niet naar dieven en moordenaars, doch naar koekpannetjes en puddingvormen !

Na zestien jaar kwam het gezond verstand terug. Toch ziet men in Schotland ook thans nog weinig van de Kerstviering op 25 December.

TE BETHLEHEM IN ENE STAL...

BETHLEHEM is een stadje met 10.000 inwoners en gelegen in een fris groen landschap te midden van een dorre streek. Het wordt voor de eerste maal vermeld in het Oud Testament (Genesis) wanneer er sprake is van Rachel, de vrouw van Jacob, die stierf op de weg naar Ephrata terwijl ze haar zoon Benjamin ter wereld bracht. Ephrata is de oude benaming voor Bethlehem. Een van de drie stichters heette Ephrata wat « vruchtbaar » beteekent. Bethlehem : huis van het brood en Beitlaham, zoals de Arabieren het zeggen : huis van het vlees.

De grot waarin Kristus geboren werd bestaat uit een rechthoekige ruimte van 12,40 m. lengte bij 3,90 m. breedte en 3 meter hoog. Daarnaast zijn nog een viertal kleinere spelonken onderling door gangen verbonden.

NOG OVER DE KERSTBOOM

DE oorsprong van de boom moeten we in de Germaanse mythologie zoeken; eigenaardig is dat de met licht versierde dennentakken in Zuid-Duitsland « Paradeis » genoemd worden en we hier een aanknopingspunt vinden met de Middeleeuwse « Paradijsspelen ». In de kerk verschenen de eerste Kerstbomen en zo drongen ze in de huizen waarschijnlijk wel voor 't eerst in de Elzas (in Schlettstadt worden ze vermeld in 1521) dit echter zonder kaarsen. Kerstbomen met licht versierd vinden we pas in 1660 en wel meest in Duitsland. Sinds de XIXe eeuw is de Kerstboom over heel de wereld onmisbaar geworden bij een echt Kerstfeest !

HET KRIBBETJE IN DE HUISKAMER

IN de VIIe eeuw werd de oorspronkelijke kribbe van Jezus overgebracht naar de grote Basiliek van Rome, de Santa Maria Maggiore. Paus Gregorius IV liet, volgens het originneel model, een kribbe maken voor de Mariakerk van de Tiber en deed er tevens een Mariabeeld nevens plaatsen. De kribbe behoudt in die periode haar armoedig voorkomen.

Het is de H. Franciscus van Assisi die zich inspande om de Kerstmisviering naast de kribbe te verspreiden. In de XIVe en XVe eeuw is het gebruik van kribbekens al fel verspreid en het zijn vooral de monniken die er bijzonderheden bij fantazeren. Rijnland en Vlaanderen mogen beschouwd worden als de bakermat van de kerstkribbe. In de XVIIIe eeuw heeft de kribbe burgerrecht verkregen in de huiskamer; zelfs wanneer op bevel van Jozef II geen nachtmissen mochten gecelebreerd worden en de stallekes uit de kerken werden weggenomen, knielde de familie in de huiskamer nog rond de kribbe.

DE VERZONKEN KLOKKEN

ALLE klokken die verzonken zijn, die ongewijd in de toren werden opgehangen en bij de eerste haal aan de klokketouw uit de toren gevlogen zijn, de klokken die door de Sansculotten en andere plunderaars uit de toren gehaald werden, beginnen te luiden op Kerstnacht diep in de grond en diep in het water. De aarde zindert en trilt en de bomen staan er zacht van te beven. Het water der poelen rimpelt en golft en het riet wiegt en ritselt ervan... Aldus vertelt het oude volksgeloof !

In sommige streken van Duitsland kent men het « Thomasluiden ». Klokken worden op de heuvels aan zware balken gehangen en de jonge boerenzoons uit de streek luiden daar heel de kerstnacht door, zodat men 't beiende en ver hun vreudig gebons kan horen.

DE GOEDE CHOCOLADE "Côte d'Or" PRESENTEERT JULLIE :

De Lotgevallen van Mijnheer Cotdor : BEHANDEL DE DIEREN MET ZACHTHEID...

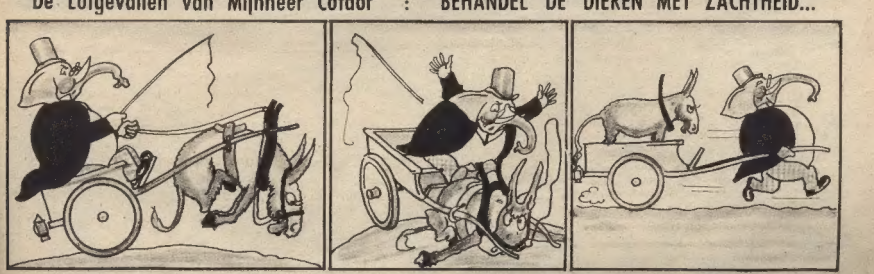

DE NIEUWE LOTGEVALLEN VAN ALEX

De Gouden Sfinx

De druïde Ansilla stelt voor aan Alderik, de hoofdman van de stam, de jonge Vanik, kozijn van Alex, te slachtofferen. Maar een geheimzinnige reiziger belet het uitvoeren van dit plan.

TEKST EN TEKENINGEN VAN JACQUES MARTIN

De reiziger draait zich snel om en ziet Alderik de trappen opkomen met het zwaard in de vuist.

Je durf zal je duur komen te staan !

Vlug snijdt de jonge man de koorden van Vanik door.

Blijf staan ! Zo je roert zal ik...

Doch Alderik luistert niet en zwaait met zijn wapen. Hij krijgt een krachtige schop en valt...

De jonge man valt echter eveneens op de grond. Vanik aarzelt niet en laat zich op Alderik neerploffen.

Een ogenblik later staat Alex weer recht en hoort tot zijn grote verbazing Vanik's woorden :

Dit offer was slechts bestemd om de laatste Astorix te vermoorden, he schurk !

Moordenaar !

Sta op, alle twee !

Jij, gaat naar het dorp en verzamel de inwoners! Maar opgepast, ik houd je in 't oog.

Alderik gehoorzaamt. De bard die tot het bewustzijn gekomen is, staat er verstomd bij te kijken.

Hello! Luister naar mij! Alderik spreekt tot jullie. Ga allen naar het altaar.

Een voor een, met een beetje schrik, komen de Galliërs naar de aangeduide plaats.

Ansila en zijn gevolg zijn er ook.

Wie is dat ? Welk wonderlijk wapen hanteert hij ?

Zwijg. Laat mij begaan.

Wees voorzichtig Alderik. Wij lopen gevaar !

Nu niet meer, wij zijn met honderd tegen één!

Alderik voelt zich sterk door de soldaten en schreeuwt een bevel.

Neem die twee moordenaars dadelijk gevangen!

De soldaten aarzelen een ogenblik en gaan dan naar het altaar. Alex houdt hen tegen.

Waarom vrezen jullie mij. Kijk, ik bezit geen wapen meer ! Zouden jullie het wapen tegen jullie hoofdman durven opheffen? Ik ben Alex, de zoon van Astorix!

(Wordt voortgezet.)